

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 34/25

Luksemburgā, 2025. gada 13. martā

Tiesas spriedums lietā C-247/23 | [Deldits] ¹

VDAR un transidentitāte: datu par dzimumidentitāti labošanu nedrīkst pakļaut nosacījumam par dzimummaiņas operācijas pierādīšanu

2014. gadā Irānas pilsonis VP ieguva bēgļa statusu Ungārijā, atsaucoties uz savu transidentitāti un uzrādot psihiatrijas un ginekoloģijas speciālistu izsniegtas medicīniskās izziņas. Saskaņā ar šīm izziņām, kaut arī VP bija piedzimis kā sieviete, šīs personas dzimumidentitāte bija vīrietis. Tomēr pēc tam, kad viņš uz šī pamata tika atzīts par bēgli, Ungārijas patvēruma jautājumos kompetentās iestādes uzturētajā reģistrā, kurā par šo statusu Ungārijā ieguvušajām personām ir ietverti identifikācijas dati, tostarp dzimums, viņš tika reģistrēts kā sieviete.

2022. gadā, pamatojoties uz tām pašām medicīniskajām izziņām, VP, atsaucoties uz Vispārīgo datu aizsardzības regulu (turpmāk tekstā – “VDAR” ²), citastarp lūdza šo iestādi labot atzīmi par viņa dzimumu šajā reģistrā. Tomēr šis pieteikums tika noraidīts, jo VP nebija pierādījis, ka viņam ir veikta dzimummaiņas operācija.

VP par šo noraidījumu cēla prasību Galvaspilsētas Budapeštas tiesā (Ungārija). Vispirms precizējot, ka Ungārijas tiesībās nav paredzēta transidentitātes juridiskas atzīšanas procedūra, šī tiesa jautā Tiesai, vai, pirmkārt, VDAR ir noteikts, ka valsts iestādei, kas atbildīga par publiska reģistra uzturēšanu, ir pienākums labot personas datus par fiziskas personas dzimumidentitāti, ja šie dati nav precīzi, un, otrkārt, vai dalībvalsts ar administratīvo praksi var pakļaut šādu datu labošanas tiesību īstenošanu nosacījumam, ka tiek iesniegti pierādījumi, tostarp par dzimummaiņas operāciju.

Pirmām kārtām, Tiesa norāda, ka atbilstoši VDAR un it īpaši tajā ietvertajam **precizitātes principam** ³ datu subjektam ir tiesības panākt, lai pārzinis bez nepamatotas kavēšanās labotu neprecīzus viņa personas datus. Šajā regulā tādējādi ir konkretizētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā nostiprinātas pamattiesības ⁴, saskaņā ar kurām ikvienai personai ir tiesības piekļūt datiem, kas par viņu savākti, un ieviest tajos labojumus. Šajā ziņā Tiesa atgādina, ka šo datu **precizitāte un pilnīgums** jāizvērtē, ņemot vērā **nolūku**, kādam tie vākti.

Šajā gadījumā, konstatējusi, ka attiecīgā apstrāde ietilpst VDAR materiālajā piemērošanas jomā, Tiesa norāda, ka Ungārijas tiesai jāpārbauda attiecīgo datu precizitāte, ņemot vērā nolūku, kādam tie savākti. Ja šo datu vākšanas nolūks būtu bijis datu subjekta identificēšana, minētie dati attiektos uz **dzimumidentitāti, ar kādu šī persona dzīvo**, nevis uz identitāti, kas tai tikusi noteikta dzimšanas brīdī. Šajā kontekstā Tiesa precizē, ka **dalībvalsts, lai radītu šķērsli tiesībām labot datus, nevar atsaukties uz to, ka tās tiesību aktos nav paredzēta transidentitātes juridiskās atzīšanas procedūra**. Lai gan Savienības tiesības neietekmē dalībvalstu kompetenci attiecībā uz personu civilstāvokli un viņu dzimumidentitātes juridisku atzīšanu, tomēr šīm valstīm, īstenojot šo kompetenci, ir jāievēro Savienības tiesības, tostarp VDAR, skatot to Hartas kontekstā.

Tātad Tiesa secina, ka VDAR jāinterpretē tādējādi, ka ar to valsts iestādei, kas atbildīga par publiska reģistra uzturēšanu, ir noteikts pienākums labot personas datus par fiziskas personas dzimumidentitāti, ja šie dati nav precīzi šīs regulas izpratnē.

Otrām kārtām, Tiesa konstatē, ka, lai īstenotu savas tiesības labot datus, šai personai var būt pienākums iesniegt **atbilstošus un pietiekamus pierādījumus**, ko var saprātīgi pieprasīt, lai pierādītu minēto datu neprecizitāti. Tomēr

dalībvalsts **nekādā gadījumā** ar administratīvu praksi nedrīkst šo tiesību izmantošanu pakārtot nosacījumam iesniegt pierādījumus par dzimummaiņas operāciju.

Šāda prasība citastarp apdraud Hartas attiecīgi 3. un 7. pantā minēto **tiesību uz personas neaizskaramību un tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību** būtību. Turklāt šāda prasība katrā ziņā nav **nedz nepieciešama, nedz samērīga**, lai nodrošinātu tāda publiskā reģistra kā patvēruma reģistrs **uzticamību** un **konsekvenci**, jo medicīniskā izziņa, tostarp iepriekš veikta psihodiagnostika, var būt atbilstošs un pietiekams pierādījums šajā ziņā.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs. Faktu izklāsts un atbilstošās tiesību normas attiecas uz konkrēto laikposmu ir balstīti uz lietas materiāliem.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts *CURIA* tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

² Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2016/679](#) (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK.

³ VDAR 5. panta 1. punkta d) apakšpunkts un 16. pants.

⁴ Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 8. panta 2. punkta otrais teikums.